

Väestörakenteen muutos haastaa yhteiskunnan kestävyyden

Johdanto

Suomessa väestörakenne on suuressa muutoksessa ja vaatii päättäjien erityistä huomiota. Väestönkehityksessä on kyse perustavanlaatuisista muutoksista, jotka vaikuttavat laaja-alaisesti yhteiskuntaamme, talouteemme ja ihmisten elämään.

Strategisen tutkimuksen DEMOGRAPHY-ohjelman tietopakettiin on koottu keskeisiä faktoja väestörakenteen muutoksista ja asioista, jotka pitäisi ottaa huomioon päätöksenteossa ja joiden kehitystä tulisi seurata tulevilla hallituskaudella ja systemaattisesti tästä eteenpäin.

SUOMI KUULUU MAAILMAN IKÄÄNTYNEIMPIIN MAIHIN

Suomen väestö ikääntyy eli vanhempien ikäryhmien osuus kasvaa

maassamme nopeasti. Kuulumme maailman ikääntyneimpiin maihin: 65 vuotta täyttäneiden osuus aikuisväestöstä on tällä hetkellä meitä suurempi vain Japanissa ja Italiassa. Viimeaikainen syntyvyyden lasku kiihdyttää entisestään väestön nopeaa ikääntymistä ja työikäisen väestön vähenemistä. Samalla väestö moninaistuu etnisesti ja kulttuurisesti, ja väestö kasvaa tällä hetkellä maahanmuuton ansiosta.

Kehityksemme poikkeaa monessa suhteessa muista Pohjoismaista. Vanhushuoltosuhteemme heikkenee muita Pohjoismaita nopeammin. Väestömme määrän ennakoidaan myös kääntyvän laskuun. Vuoteen 2100 mennessä Suomen väkiluvun arvioidaan pienevän miljoonalla, kun Ruotsin väkiluku kasvaisi kolmella miljoonalla.

VÄESTÖ PÄÄTÖKSENTEON LÄHTÖKOHTANA KAIKISSA POLITIIKOISSA

Päätöksenteolla voidaan vaikuttaa väestönkehitykseen ja sen seurauksiin.

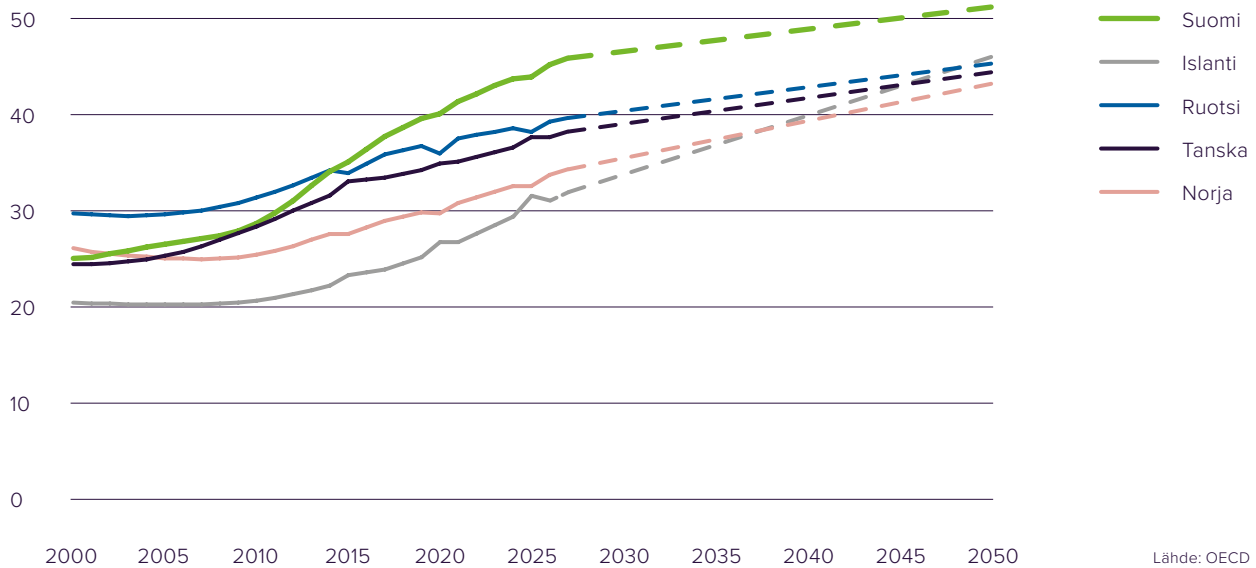
Yhteiskuntamme sosiaalisen ja taloudellisen kestävyys säilyttämiseksi on välttämätöntä varautua väestörakenteen muutoksiin. Kestävä yhteiskunnallinen kehitys edellyttää pitkäjänteistä, vaalikaudet ylittävää yhteiskuntapolitiikkaa. Suomen väestönkehitys edellyttää toimia nyt, ei vasta tulevaisuudessa.

Väestölliset kysymykset koskevat kaikkia politiikan lohkoja ja hallinnonaloja, mutta jäävät usein huomiotta, koska ne eivät ole minkään tietyn tahon vastuulla. Väestön tulisi olla päätöksenteon lähtökohtana kaikissa politiikoissa.

Kuulumme maailman ikääntyneimpiin maihin: 65 vuotta täyttäneiden osuus on tällä hetkellä meitä suurempi vain Japanissa ja Italiassa.

Suomessa vanhushuoltosuhte heikkenee muita Pohjoismaita nopeammin.

Kuvaaja 1. Vanhushuoltosuhte (65+/20–64-v väestö), 2000–2050, % Pohjoismaissa (havaittu ja ennuste)

Ikärakenteen ja huoltosuhteen muutos

FAKTAT

1. Suomen väestöön kuuluu noin 5,6 miljoonaa ihmistä. Vuodesta 2016 alkaen kuolleiden määrä on ylittänyt syntyneiden määrän. Väestömme kasvaa yhä, koska maahamme muuttaa enemmän ihmisiä kuin maasta pois.
2. Suomen väestö ikääntyy nopeasti. Väestöennusteen mukaan 80 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa lähes 320 000 henkilöllä seuraavan 30 vuoden kuluessa. Samaan aikaan alle 15-vuotiaiden määrä vähenee 140 000 henkilöllä.
3. Suomessa on nyt noin 0,62 alle 15-vuotiasta ja yli 65-vuotiasta yhtä työikäistä kohti. Tämä väestöllinen huoltosuhte

on kasvanut voimakkaasti suurten ikäluokkien tultua eläkeikään ja sen ennustetaan kasvavan noin 0,7:ään vuoteen 2050 mennessä.

4. Suomessa on nyt 1,3 ei-työllistä yhtä työllistä kohti. Tämä taloudellinen huoltosuhte pysyi melko vakaana 2010-luvulla työllisyysasteen kasvun ansiosta.
5. Syntyvyyden lasku vähentää tulevaa työikäisen väestön määrää. Jos syntyneiden lasten lukumäärä olisi ollut esimerkiksi vuosina 2016–2020 vuoden 2010 tasolla, tuleva työvoima olisi noin 60 000 suurempi.

TULKINTAA

1. Syntyvyyden pieneneminen, muuttoliikkeen kasvu ja ihmisten eliniän piteneminen ovat globaaleja trendejä, joihin yhteiskuntamme on varauduttava.
2. Poliitilla voidaan vaikuttaa moneen asiaan, kuten netto-maahanmuuttoon ja työllisyysasteeseen, jotka ovat meillä pienemmät kuin esimerkiksi Ruotsissa.
3. Taloudellinen huoltosuhte on merkittävämpi kuin väestöllinen huoltosuhte hyvinvointivaltion taloudellisen kestävyuden kannalta. Väestöllinen huoltosuhte on kuitenkin taloudellisen huoltosuhteen perusta.

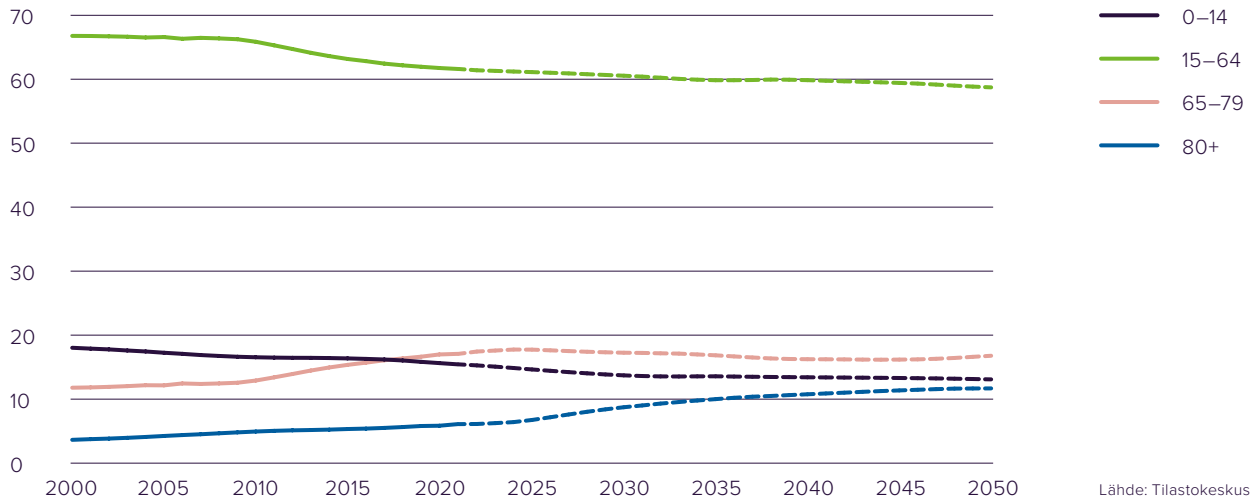
SEURATTAVIA ILMIÖITÄ

1. Väestöllinen ja taloudellinen huoltosuhte sekä vanhus-huoltosuhte.
2. Eri ikäryhmien koot, osuudet väestöstä.
3. Väestöennusteet vaihtoehtoisilla oletuksilla.
4. Terveet ja toimintakykyiset elinvuodet.

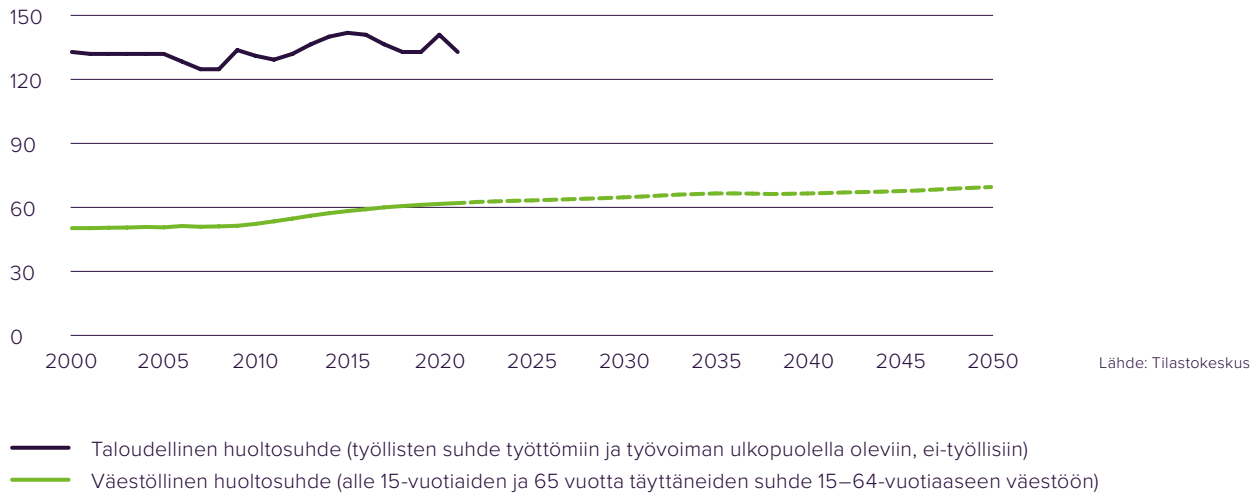

Syntyvyyden lasku vähentää tulevaa työikäisen väestön määrää.

Kuvaaja 2. Ikäryhmien väestöosuudet Suomessa 2000–2050, % (havaittu ja ennuste)

Kuvaaja 3. Taloudellinen ja väestöllinen huoltosuhde Suomessa 2000–2050 (havaittu ja ennuste)

Syntyvyys

FAKTAT

1. Syntyvyys pysyi Suomessa vuosikymmenien ajan vakaana, mutta laski 2010-luvulla voimakkaasti. Kokonaishedelmällisyys laski 28 prosenttia ja oli vuonna 2019 mittaushistorian matalin, 1,35. Vuoden 2022 ennakoitu syntyvyys on sitäkin matalampi. Nykyisen syntyvyyden vallitessa naisille syntyisi heidän elinaikanaan keskimäärin noin 1,3 lasta.
2. Syntyvyys on laskenut myös muissa Pohjoismaissa, mutta Suomessa lasku on huomattavan jyrkkä ja syntyvyyden taso matalin. Suomen syntyvyys on vajonnut myös EU-maiden keskiarvon alapuolelle.
3. Valtaosa syntyvyyden laskusta liittyy siihen, että ensimmäisiä lapsia syntyy aiempaa vähemmän.
4. Syntyvyyden lasku ei heijasta pelkästään muutoksia lastensaannin ajoituksessa, vaan myös lopulliset lapsiluvut laskevat. 1980-luvun lopulla syntyneiden naisten lapsilukujen ennustetaan jäävän alle 1,7. 1970-luvun alussa syntyneet naiset saivat keskimäärin 1,9 lasta.
5. Ihmisten toivotat lapsiluvut ovat selvästi suurempia kuin toteutuneet lapsiluvut. Suomalaiset toivovat saavansa keskimäärin

noin kaksi lasta. Neljä viidestä lastensaanti-ikäisestä pitää omana ihanteenaan vähintään kaksi lasta.

6. Elinikäinen lapsettomuus on yleistynyt ennen kaikkea miehillä ja naisilla, joilla ei ole korkea-asteen koulutusta. Suomessa lapsettomaksi jäävien osuudet ovat kansainvälisesti korkeita.

TULKINTA

1. Viimeaikainen syntyvyyden lasku kiihdyttää väestön ikääntymistä ja vähentää työikäisten määrää tulevina vuosikymmeninä. Myös perheettömien osuus kasvaa,

mikä vaikuttaa palveluiden ja tuen tarpeeseen elämänsäajan kaikissa vaiheissa.

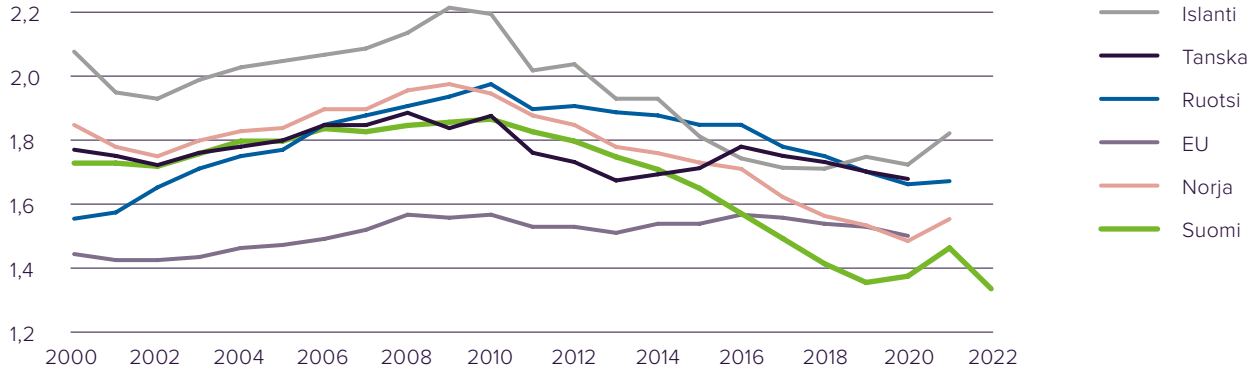
2. Matala syntyvyys ei ole ongelma vain yhteiskunnalle vaan myös yksilöille ja pareille. Toivottu, suunniteltu ja toteutunut lapsiluku ovat korkeampia niillä, joilla on korkeampi koulutus ja laajemmat tukiverkostot.
3. Syntyvyyteen ja perheellistymiseen liittyy polarisaatiota: Elinikäinen lapsettomuus ja puolisottomuus ovat yleistyneet miehillä ja naisilla, joilla ei ole korkea-asteen koulutusta. Toisaalta samalla ryhmällä ovat yleistyneet myös useamman (3+) lapsen saaminen eri kumppanien kanssa, mikä liittyy usein parisuhteiden epävakauteen.

SEURATTAVIA ILMIÖITÄ

1. Syntyvyyden trendit ja ennusteet eri skenaarioilla.
2. Vuosittaiset hedelmällisyysluvut, kuten kokonaishedelmällisyysluku ja ikäryhmittäiset hedelmällisyysluvut.
3. Lopulliset lapsiluvut ja elinikäinen lapsettomuus eri väestöryhmissä.
4. Lastensaantia koskevat toiveet ja niiden ero toteutuneisiin lapsilukuihin.

Kuvaaja 4. Kokonaishedelmällisyys Pohjoismaissa ja EU-28-maissa 2000–2021 sekä Suomen 2022 arvio, joka perustuu edellisten 12 kk (12/2021–11/2022) tietoihin

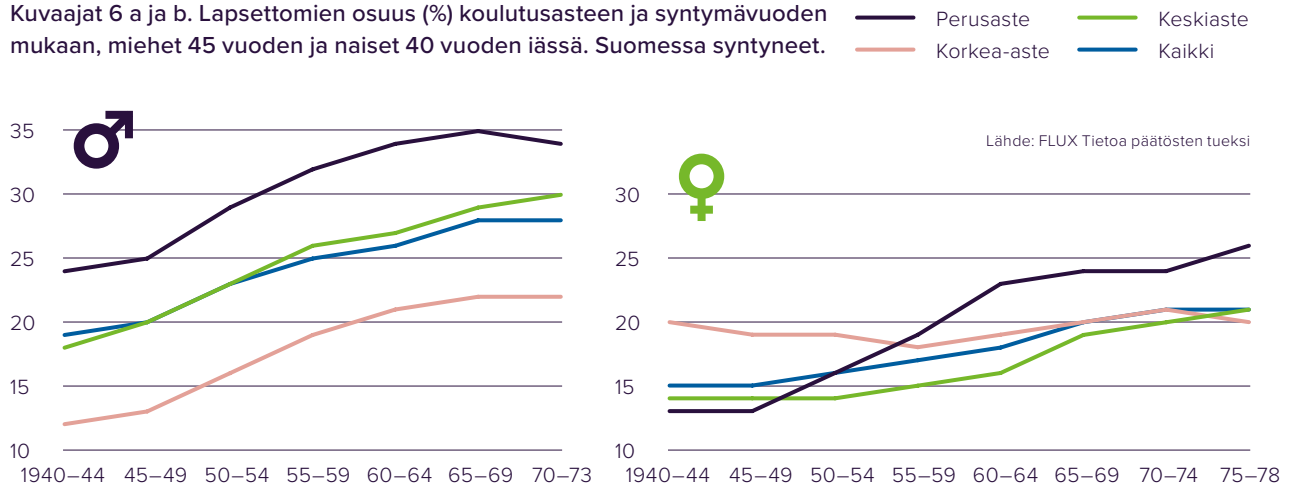
Lähde: Eri maiden tilastoviranomaiset

Kuvaaja 5. Naisten ja miesten oma ihanteellinen lapsiluku Suomessa 2022

Lähde: GGS Suomi, NetResilience ja Väestöliitto

Kuvaajat 6 a ja b. Lapsettomien osuus (%) koulutusasteen ja syntymävuoden mukaan, miehet 45 vuoden ja naiset 40 vuoden iässä. Suomessa syntyneet.

Lähde: FLUX Tietoa päätösten tueksi

Työkäinen väestö

FAKTAT

1. Työkäisen väestön määrä väheni 2010-luvun aikana 136 000 henkilöllä. Väestöennusteen mukaan väheneminen jatkuu tulevina vuosikymmeninä.
2. Työllisyysaste on Suomessa matalampi kuin muissa Pohjoismaissa. Keskeisinä syinä ovat opiskelijoiden korkeat valmistumisiät, pienten lasten äitien vähäisempi työssäkäynti ja 60 vuotta täyttäneiden varhainen siirtyminen pois työelämästä.
3. Työllisyysasteessa on suuria eroja väestöryhmien välillä. Esimerkiksi maahanmuuttajaväestön työllisyysasteet ovat muuta väestöä matalammat. Myös osatyökykyisten ja eläkeikäisten työpotentiaalia olisi mahdollista hyödyntää nykyistä enemmän.
4. Koulutustason ja työllisyyden yhteys on vahva. Korkeammin koulutetuilla on korkeampi työllisyysaste, matalampi työttömyysaste sekä pidemmät työurat kuin matalammin koulutetuilla. Suomalaisten nuorten koulutustaso on laskenut alle OECD-maiden keskiarvon.
5. Nuoremmissa ikäryhmissä mielenterveysperusteiset sairauspäivärahat ja työkyvyttömyyseläkkeet ovat yleistyneet

viimeisen vuosikymmenen aikana. Vuonna 2021 liki 3 000 alle 35-vuotiasta henkilöä siirtyi työkyvyttömyyseläkkeelle mielenterveysyistä, mikä tarkoittaa keskimäärin kahdeksaa nuorta joka päivä.

TULKINTA

1. Työkäisen väestön määrän vähentyessä on entistä tärkeämpää, että suurempi osa väestöstä kuuluu työvoimaan ja on työssä.
2. Koulutustason lasku yhdessä työkäisen väestön pientymisen kanssa vähentää inhimillisen pääoman määrää ja heikentää Suomen kilpailukykyä. Väestön riittävän koulutustason varmistaminen on tärkeää myös siksi, että koulutus on yhteydessä kaikkiin hyvinvoinnin osa-alueisiin, kuten terveyteen, toimeentuloon ja perheellistymiseen.
3. Päätöksenteolla voidaan vaikuttaa. Esimerkiksi tehdyt eläkeuudistukset ovat myöhentäneet eläkkeelle siirtymistä ja pidentäneet työuria.
4. Työurien kokonaispituuden kannalta on tärkeää myös uran alku- ja keskivaihe, esimerkiksi se, miten nuoret ja maahanmuuttajat kiinnittyvät työelämään,

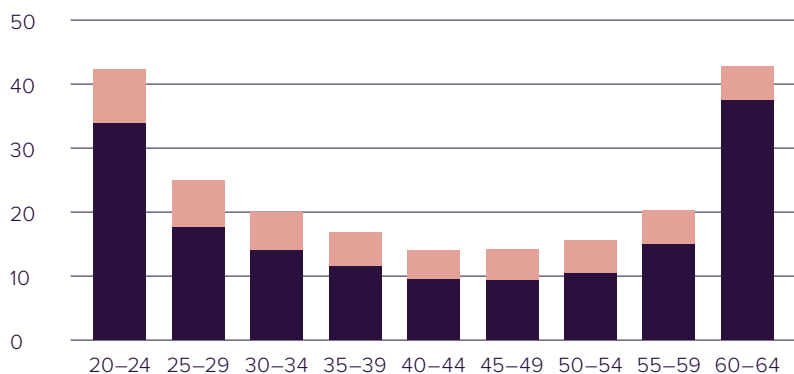
miten työn ja perheen yhteensovittaminen toteutuu sekä miten työkykyä ylläpidetään ja edistetään.

SEURATTAVIA ILMIÖITÄ

1. Työllisyys- ja työttömyysasteet iän, sukupuolen ja koulutustason mukaan.
2. Koulutusasteet iän ja sukupuolen mukaan.
3. Työajanodotteet koulutuksen tai ammattiryhmän mukaan.
4. Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyneet ja sairauspoissaolot, erityisesti mielenterveysyistä johtuvat.
5. Työkyky iän, sukupuolen, koulutusasteen ja ammattiryhmän mukaan.

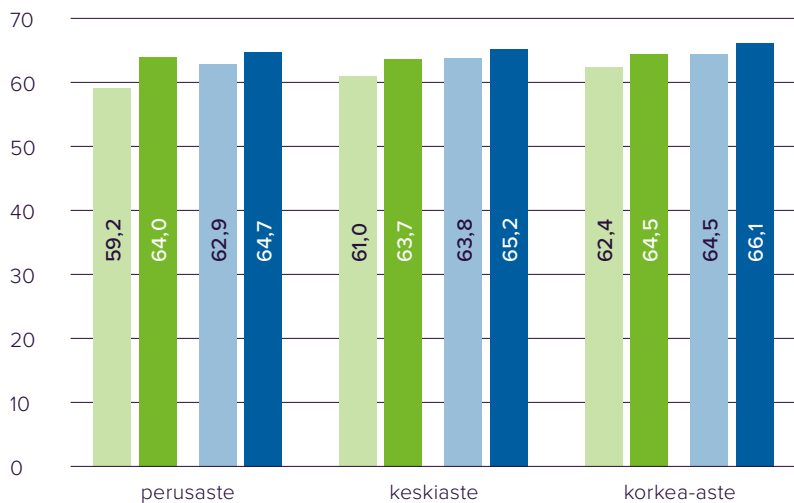
Kuvaaja 7. Työvoiman ulkopuoliset ja työttömät, osuus (%) ikäluokasta vuonna 2021

Merkittävä osa alle 25-vuotiaista ja yli 59-vuotiaista on Suomessa työvoiman ulkopuolella.

■ Työvoiman ulkopuolella
■ Työttömät

Kuvaaja 8. Työmarkkinoilta poistumisikä koulutustason mukaan 2005 ja 2019 Suomessa ja Ruotsissa

Työnjättöikä on noussut Suomessa mutta on yhä matalampi kuin Ruotsissa.

■ Suomi 2005
■ Suomi 2019
■ Ruotsi 2005
■ Ruotsi 2019

Lähde: Riekhoff & Kuitto 2022

Maahanmuutto

FAKTAT

1. Ulkomailla syntyneiden määrä on kasvanut 65 000:sta 442 000:een vuosien 1990 ja 2021 välillä. Vuonna 2021 ulkomailla syntyneiden osuus väestöstä oli 8 prosenttia, joista yli puolet on kotoisin Euroopasta.
2. Maahanmuutto parantaa Suomen taloudellista huoltosuhdetta ainoastaan, jos maahan muuttaneiden enemmistö työllistyy. Sen edellytyksenä on, että he voivat osallistua tasavertaisesti työelämään. EU:n ulkopuolella syntyneiden 25–54-vuotiaiden työllisyysaste on kuitenkin noin 23 prosenttiyksikköä pienempi kuin Suomessa syntyneiden. Eri maahanmuuttajaryhmien ja sukupuolten välillä on suuria eroja työllisyydessä.
3. Luottamus on sosiaalisen ja taloudellisen integraation tärkeä edellytys. Maahanmuuttajilla on suomalaissyntyisiä korkeampi luottamus instituutioihin maahan saavuttaessa, mutta Suomessa

koettu syrjintä ja rasismi heikentävät sosiaalista ja yhteiskunnallista luottamusta ajan myötä.

4. Suuri osa ulkomaalaissyntyisistä muuttaa pois Suomesta. Esimerkiksi länsimaista saapuneista miehistä vain puolet oli Suomessa 10 vuoden seurannan lopussa.

TULKINTA

1. Yhteiskuntamme kulttuurinen ja etninen monimuotoisuus kasvavat tulevaisuudessa. Rasismi ja syrjintä heikentävät suomalaisen yhteiskunnan kykyä sopeutua väestönmuutosten tuomiin haasteisiin, koska ne vaikeuttavat hyvien väestösuhteiden muodostumista, vähentävät sosiaalista ja institutionaalista luottamusta sekä heikentävät mahdollisuuksia paikata taloudellista huoltosuhdetta maahanmuutolla.
2. Maahanmuuttajien keskittyminen tietyille alueille ja etenkin suuriin kaupunkeihin syventää alueellisia

eroja huoltosuhteissa.

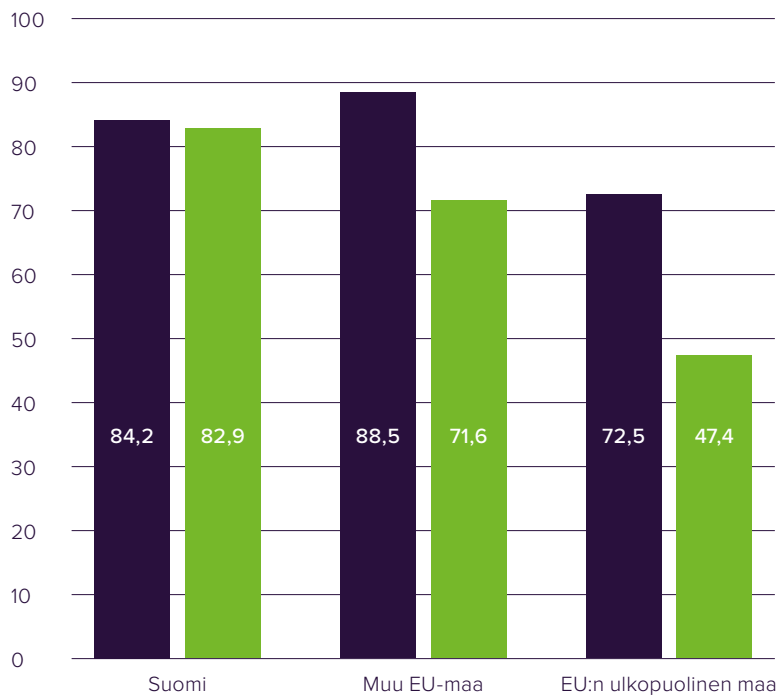
3. Taloudellisen integraation lisäksi pitää huomioida maahanmuuttaneen perhejäsenten sosiaalinen ja kulttuurinen integraatio.
4. Globaalista näkökulmasta maahanmuuttajien houkuttelevuus Suomeen voi herättää eettisiä kysymyksiä. Osaavalle työvoimalle on tarvetta myös lähtömaissa.

SEURATTAVIA ILMIÖITÄ

1. Maahanmuuttajien työllisyysaste koulutuksen, sukupuolen ja iän mukaan.
2. Maahanmuuttajien koulutustaso.
3. Maahanmuuttajien köyhyysriski verrattuna suomalaistaustaisiin.
4. Rasismin ja syrjinnän kokemukset.
5. Sosiaalisen ja institutionaalisen luottamuksen kehitys.
6. Suomalaisen yhteiskunnan valmius ja avoimuus lisääntyvään moninaisuuteen.

Kuvaaja 9. 25–54-vuotiaiden työllisyysaste (%) syntymämaan ja sukupuolen mukaan Suomessa 2021

EU:n ulkopuolella syntyneiden 25–54-vuotiaiden työllisyysaste on noin 23 prosenttiyksikköä pienempi kuin Suomessa syntyneiden.

■ Miehet
■ Naiset

Lähde: Eurostat

Kaupungistuminen ja alueellinen väestönkehitys

FAKTAT

1. Kaupungistuminen on edennyt tasaisesti viime vuosikymmeninä. Vuosituhannen vaihteessa noin kaksi kolmasosaa Suomen väestöstä asui kaupunkimaisilla alueilla. Nykyään osuus on lähes kolme neljänestä. Harvaan asutulla maaseudulla väkiluku on pienentynyt yli neljänneksellä ja alle 15-vuotiaiden määrä on puolittunut.
2. Kaupungistuminen on yhteydessä muihin väestötrendeihin: ulkomaalaistaustainen väestö ja korkeammin koulutetut ovat keskittyneet kaupunkimaisille alueille ja suuriin kaupunkeihin. Ikääntynyttä väestöä asuu näillä alueilla vähemmän.
3. Maan sisäinen ja kansainvälinen muuttoliike keskittävät väestöä suurille kaupunkiseuduille. Myös syntyneiden enemmitys kuolleisiin nähden kasvattaa väestöä näillä alueilla.
4. Väestörakenteessa ja sen muutoksessa on eroja myös maan eri osien välillä. Esimerkiksi vanhushuoltosuhte on vahvin Uudellamaalla ja heikoin Etelä-Savossa ja Kainuussa. Alue-erot ovat kasvaneet 2000-luvulla.
5. Tilastokeskuksen alueellisen väestöennusteen mukaan vuonna 2040 väestön määrä kasvaisi lähinnä suurimmissa kaupungeissa ja niiden ympäristöissä. Maakunnista väestön lisäystä olisi vain Uudellamaalla, Pirkanmaalla ja Ahvenanmaalla.

Vanhushuoltosuhte on vahvin Uudellamaalla ja heikoin Etelä-Savossa ja Kainuussa.

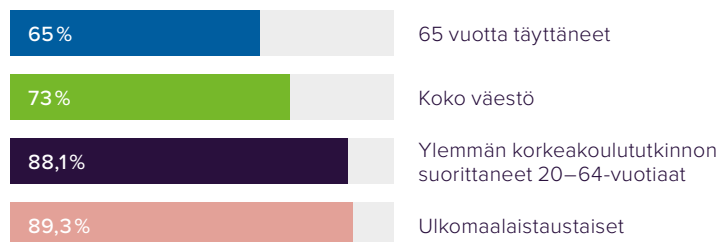
TULKINTA

1. Väestön keskittyessä kaupunkeihin on vähenevän väestön alueilla haasteena esimerkiksi palvelujen saatavuuden turvaaminen. Tätä korostaa myös terveemmän väestön keskittyminen kaupunkeihin.
2. Kasvavilla kaupunkialueilla haasteena voi olla asumisen kalleus ja palvelujen ylikuormittuminen. Lisäksi alueet eriytyvät väestörakenteeltaan myös kaupunkien sisällä, mikä voi vaarantaa esimerkiksi koulutuksen yhdenvertaisuuden.
3. Tulevaisuudennäkymien eriytyminen alueellisesti voi heikentää yhteenkuuluvuuden tunnetta ja luottamusta poliittiseen järjestelmään.

SEURATTAVIA ILMIÖITÄ

1. Väkiluvun muutos alueittain, etenkin hyvinvointialueilla ja kunnissa.
2. Väestöllinen huoltosuhte, vanhushuoltosuhte ja taloudellinen huoltosuhte alueittain.
3. Nettomuutto alueittain.
4. Luonnollinen väestönkasvu (syntyneiden ja kuolleiden erotus) alueittain.

Kuvaaja 10. Kaupunkimaisilla alueilla asuvien osuus koko väestöstä ja eri väestöryhmissä

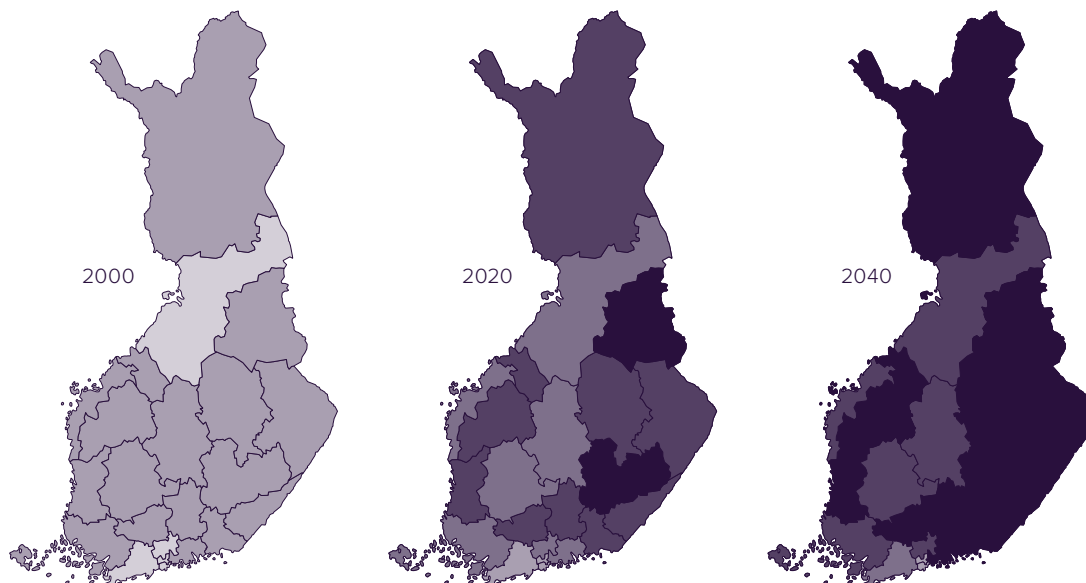
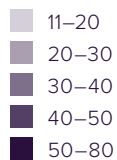
Ulkomaalaistaustainen väestö ja korkeammin koulutetut ovat keskittyneet kaupunkimaisille alueille.

Lähde: Timo Kauppisen analyysi Tilastokeskuksen aineistolla

Kuvaaja 11. Vanhushuoltosuhte (65 vuotta täyttäneiden määrä suhteessa 15–64-vuotiaihin) hyvinvointialueilla vuosina 2000 ja 2020 ja ennuste vuodelle 2040

Vanhushuoltosuhte heikkenee kaikilla hyvinvointialueilla.

Yli 64-vuotiaat
sataa 15–64-vuotiasta kohti

Lähde: Tilastokeskus

Vanhusväestön kasvu ja sosiaali- ja terveydenhuollon menot

FAKTAT

1. Terveys- ja hoivapalveluiden tarve kasvaa väestön ikääntymisen myötä. Suurin palveluiden ja avun tarve keskittyy kahteen viimeiseen elinvuoteen.
2. Vuonna 2020 vanhuuteen liittyvät sosiaalimenot olivat yli 32 miljardia, joista 12 % kului palveluihin ja 88 % toimeentuloturvaan, pääosin vanhuuseläkkeisiin. Vuodesta 2000 vanhuuteen liittyvät kokonaisu-menot ovat yli kolminkertaistuneet, kun muut sosiaalimenot ovat kaksinkertaistuneet.
3. Vanhushoivapalveluista maksetaan asiakasmaksuina suurempi osa kuin muista palveluista. Vanhusten kotihoidosta asiakasmaksuilla katetaan noin 17 prosenttia kustannuksista ja esimerkiksi lasten ja perheiden palveluissa noin 3,5 prosenttia.
4. Vuoden 2020 lopussa 8 prosenttia yli 75-vuotiaista sai ympärivuorokautista hoivaa (vanhainkodit, terveyskeskusten vuodeosastot ja tehostettu palveluasuminen). Osuus on pienentynyt kymmenen viime vuoden aikana, kun palveluihin pääsyn kriteereitä on tiukennettu. Säännöllisen kotihoidon tarve on

lisääntynyt samaan aikaan, mutta sen saatavuus ei.

5. Omaishoiva on Suomessakin keskeisin vanhushoivan muoto. On arvioitu, että 44 % suomalaisista auttaa jotakuta läheistään pitkäaikaissairauksien, vamman tai korkean iän vuoksi.
6. Miltei joka kuudes ikääntyneistä, jotka tarvitsevat apua päivittäisiin toimiin, ei saa sitä riittävästi.

TULKINTA

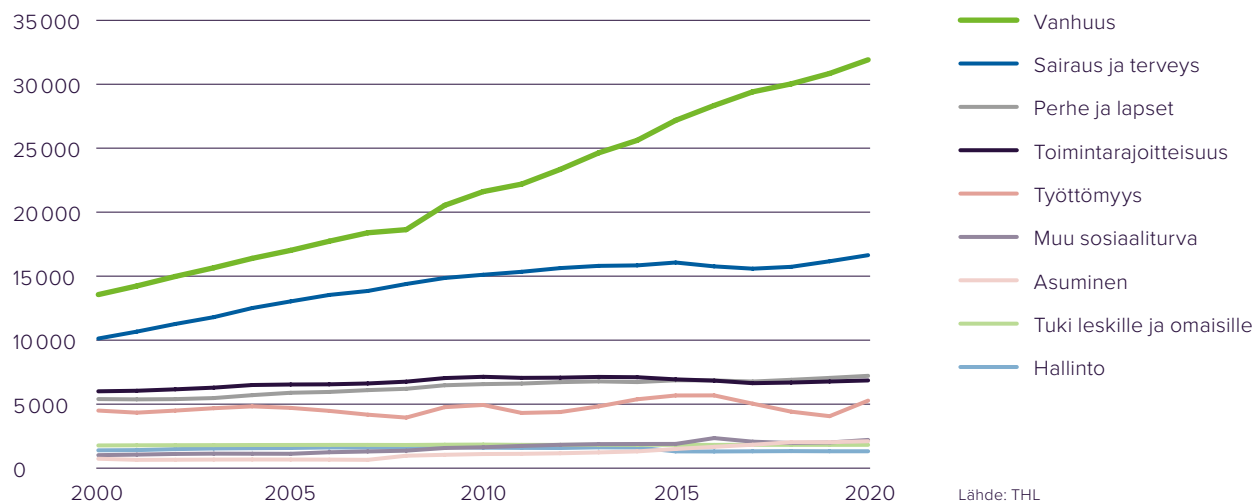
1. Eri ikäryhmien tasapuolisen kohtelun sekä vanhuusköyhyyden ehkäisemisen kannalta on tärkeää huolehtia siitä, että asiakasmaksut eivät estä hoivapalveluiden käyttöä.
2. Etenkin keski-ikäiset hoivaavat läheisiään, ja tällä on vaikutusta työssäkäyntiin. Työurien pidentäminen ja yhä suurempi tukeutuminen omaishoivaan ovat vaikeasti yhteensovitettavissa.
3. Sosiaali- ja terveydenhuollon menojen kehitykseen vaikuttavat väestön ikärakenteen ohella muutkin tekijät, kuten yksinasuminen, sosioekonominen asema, sairastavuus ja digitalisaatio.

SEURATTAVIA ILMIÖITÄ

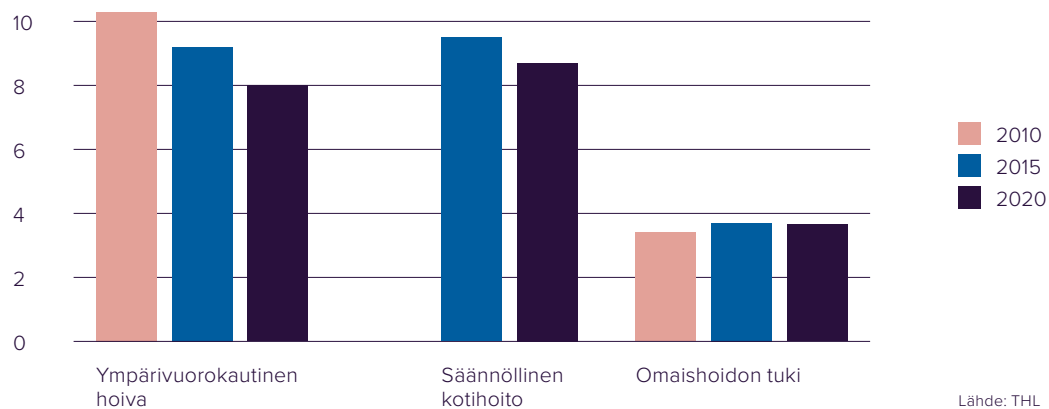
1. Vanhuspalveluiden kustannukset, käyttäjät ja hoitopäivät alueittain.
2. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen osuus kotitalouden tuloista eri tuloryhmissä.
3. Omaishoivaa (virallista ja epävirallista) antavien määrä sukupuolen, iän ja sosioekonomisen aseman mukaan.
4. Riittämätön hoivan määrä tai tyydyttämätön hoivan tarve.

Kuvaaja 12. Sosiaaliturvan menot pääryhmittäin vuosina 2000–2020 vuoden 2020 hinnoin (milj. euroa)

Kuvaaja 13. Vanhuspalvelujen asiakkaina olevien osuudet yli 75-vuotiaista (%)

Tutkittua tietoa päätöksenteon tueksi

Strategisen tutkimuksen DEMOGRAPHY-ohjelman hankkeet tutkivat väestörakenteen muutosta ja tuottavat konkreettisia ratkaisuja, joilla siihen voidaan vaikuttaa ja sopeutua. Maan parhaat asiantuntijat tekevät korkeatasoista tutkimusta päätöksenteon tueksi.

Autamme sinua mielellämme, kun tarvitset tutkittua tietoa väestörakenteen muutoksista. Seuraa ohjelman hankkeita ja ota yhteyttä!

KESKEISIÄ LÄHTEITÄ

Jalovaara, M. & Miettinen, A. (2022) Korkeasti koulutetut saavat usein kaksi lasta – enintään keskiasteen koulutuksen saaneilla yleistyvät sekä lapsettomuus että suuret lapsiluvut. FLUX Tietoa päätösten tueksi 1/2022.

Pyrhönen, N., Leinonen, J. & Martikainen, T. (2017) Nordic Migration and Integration Research: Overview and Future Prospects. NordForsk Policy Paper, vol. 3/2017, vol. 3.

Rotkirch, A. (2021) Syntyvyyden toipuminen ja pitenevä elinikä: Linjauksia 2020-luvun väestöpolitiikalle. Valtioneuvoston kanslian julkaisuja 2021:2.

Sorsa, T., Lehtonen, N. & Rotkirch, A. (2023) Kuka haluaa lapsia 2020-luvulla? Perhebarometri 2022. Väestöliitto.

Sorsa, T. (toim.) (2020) Kestävän väestökehityksen Suomi. Väestöliiton väestöpoliittinen raportti. Väestöliitto.

Strateginen tutkimus (2021) Suomen väestörakenne ja sosiaaliturva – Sosiaaliturvakomitean ja strategisen tutkimuksen tietokooste.

Vaalavuo, M. & Rask, S. (2022) Earnings and employment trajectories among a new cohort of immigrants in Finland: does a native-born partner enhance economic integration? SustAgeable working paper 1/2022.

Vaalavuo, M. (2018) Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksujen kohdentuminen, vaikutukset ja oikeudenmukaisuus. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 30/2018.

Valkonen, T. & J. Lassila (2021) Väestön ikääntymisen taloudelliset vaikutukset. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2021:36.

